

03/21

Finanční prostředky určené k vyrovnávání restitučních nároků

Kontrolní akce byla zařazena do plánu kontrolní činnosti Nejvyššího kontrolního úřadu (dále jen „NKÚ“) na rok 2003 pod číslem 03/21. Kontrolní akci řídil a kontrolní závěr vypracoval člen NKÚ JUDr. Jiří Drábek.

Cílem kontroly bylo prověřit vynaložení finančních prostředků určených ke krytí nezbytných výdajů vyvolaných zánikem věcných břemen vázoucích na majetku vydaném oprávněným osobám, který dosud je nebo byl užíván pro účely organizací v působnosti specifikovaných resortů.

Kontrolováno bylo období od roku 2000 do roku 2003, v případě věcných souvislostí i období předcházející.

Kontrolu provedly skupiny kontrolujících NKÚ z odboru sociálních věcí, školství a kultury a skupina kontrolujících z územního odboru střední Čechy v období od října 2003 do dubna 2004.

Kontrolovanými osobami byly:

Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy (dále jen „MŠMT“),
Ministerstvo kultury (dále jen „MK“),
Ministerstvo zdravotnictví (dále jen „MZ“),
Ministerstvo financí (dále jen „MF“).

Proti kontrolním protokolům podaly MŠMT, MK a MZ námitky, které byly vypořádány vedoucími skupin kontrolujících rozhodnutím o námitkách. Proti rozhodnutí o námitkách podalo MŠMT odvolání. O odvolání rozhodl senát NKÚ usnesením č. 03/21/32 ze dne 1. června 2004.

S e n á t NKÚ (ve složení: JUDr. Jiří Drábek – předseda, JUDr. Jan Holeček, Mgr. Ing. Jiří Kalivoda, Mgr. Zdeňka Profeldová – členové) na svém zasedání dne 1. června 2004
s c h v á l i l usnesením č. 03/21/33
k o n t r o l n í z á v ě r v tomto znění:

I. Úvod

Usnesením ze dne 21. 6. 1995 č. 365 vyslovila vláda ČR souhlas s rezervováním finančních prostředků získaných z malé privatizace k řešení finančních dopadů spojených s uplynutím lhůty zřízených věcných břemen vázoucích na majetku vydaném oprávněným osobám podle platných restitučních zákonů, zejména zákona č. 403/1990 Sb., o zmírnění následků některých majetkových křivd, zákona č. 87/1991 Sb., o mimosoudních rehabilitacích, a zákona č. 298/1990 Sb., o úpravě některých majetkových vztahů řeholních řádů a kongregací a arcibiskupství olomouckého.

Finanční prostředky určené k řešení finančních dopadů restitučních náhrad byly resortům přidělovány na základě žádostí formou rozpočtových opatření MF z rozpočtové kapitoly 397 – Operace státních finančních aktiv (do roku 2001 byly prostředky vedeny na depozitním účtu Státní finanční aktiva rozpočtové kapitoly 398 – Všeobecná pokladní správa). Správu státních finančních aktiv (dále jen „SFA“) vykonává MF; s poskytnutými dotacemi ze SFA je příjemce povinen nakládat jako s prostředky státního rozpočtu, tj. ve smyslu zákona č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech a o změně některých souvisejících zákonů (rozpočtová pravi-

dla), a vyhlášky MF č. 40/2001 Sb., o účasti státního rozpočtu na financování programů reprodukce majetku.

Celkové objemy finančních zdrojů určených ke krytí nezbytných výdajů vyvolaných zánikem věcných břemen váznoucích na majetku vydaném oprávněným osobám byly stanoveny pro kontrolované právnické osoby zákonem č. 500/1990 Sb., o působnosti orgánů České republiky ve věcech převodů vlastnictví státu k některým věcem na jiné právnické nebo fyzické osoby, ve znění zákona č. 164/1998 Sb. částkou 2,73 mld. Kč a ve znění zákona č. 246/2000 Sb. částkou 4,279 mld. Kč, celkem tedy ve výši 7,009 mld. Kč.

Pozn.: Právní předpisy jsou uváděny ve znění účinném pro příslušné období.

II. Skutečnosti zjištěné při kontrole

II.1 Čerpání prostředků z podprogramů na restituce k vyřešení mimorestitučních potřeb

MŠMT, MK a MZ nerespektovaly v kontrolovaných případech ustanovení § 6 odst. 1 zákona č. 403/1990 Sb. a § 5 odst. 1 zákona č. 87/1991 Sb., která ukládají povinnost oprávněné osobě při uplatňování restitučních nároků předložit osobě povinné věrohodný doklad o nároku na vydání věci. Předmětný doklad nebyl doložen, přesto kontrolované resorty financovaly z prostředků určených na vyrovnání restitučních náhrad akce, které zákonné podmínky nesplňovaly. Jmenované resorty tak porušily rozpočtovou kázeň ve smyslu § 44 odst. 1 písm. b) zákona č. 218/2000 Sb. (rozpočtových pravidel), tj. použily peněžní prostředky státních finančních aktiv neoprávněně.

Kontrolou NKÚ byly zjištěny případy, při realizaci kterých nešlo o řešení náhrady za objekty vydané v restituci a přesto je kontrolované resorty financovaly z prostředků určených ke krytí nezbytných výdajů vyvolaných zánikem věcných břemen váznoucích na majetku vydaném oprávněným osobám, a to celkovou částkou nejméně 1 044 280 tis. Kč. Z toho např.:

MŠMT poskytlo na akce

- „ZUŠ¹⁾ Veselí nad Moravou“ v období 2001 až 2003 částku **40 261 tis. Kč** na stavbu nové budovy základní umělecké školy. Pozemky nezbytné pro stavbu nové budovy školy poskytlo město bezúplatně. Základní umělecká škola Veselí nad Moravou žádný restituovaný objekt neužívala;
- „Speciální školy Rakovník - dostavba“ v období 2000 až 2002 částku **103 389 tis. Kč**, přestože stavební parcely se stavbou, na kterých byl vybudován nový objekt a rekonstruován původní objekt, byly ve vlastnictví ČR – Školského úřadu Rakovník;
- „Rekonstrukce objektu Šporkova paláce, Hyberská 3, Praha 1“ v období 1997 až 1998 částku **54 524 tis. Kč**. Objekt je sídlem Filosofické fakulty Univerzity Karlovy Praha (dále jen „UK“) a právo hospodaření k pozemku a stavbě náleželo ČR – UK. Obvodní úřad Praha 1 vydal v květnu 1995 rozhodnutí, kterým uložil provést neprodleně opravu objektu. UK opravu neprovedla, ale zpracovala investiční záměr a zrealizovala nejen rekonstrukci dosud užívaných prostor o rozloze 947 m², ale zadaptovala i nové kapacity o rozloze 988 m²;
- výstavba „SOU Jihlava DM SZŠ a VZŠ Husova 64“ v období 2000 až 2003 částku **74 814 tis. Kč**. Uvedené školské zařízení sídlilo do roku 2003 v nemovitosti ve vlastnictví kraje Vysočina, který ji daroval Kongregaci Milosrdných sester sv. Karla Boromejského;
- „Výuková budova UK v Praze 5“ částku **57 921 tis. Kč** za účelem dokončení stavby provozně-administrativní budovy původně určené pro MŠMT. Smlouvou ze dne 2. 3. 1998 bylo MŠMT bezúplatně převedeno právo hospodaření na UK. Realizace dostavby výukové budovy UK probíhala v období 1999 a 2000.

¹⁾ Význam zkratk v označení kontrolovaných akcí je uveden v příloze č. 1.

MK poskytlo na akce

- **„Nákup nemovitosti-Dům u Jonáše, VČG Pardubice“** částku **20 000 tis. Kč**. Objekt byl vydán v roce 1991 oprávněným osobám a v roce 2000 byl zakoupen ČR – Okresním úřadem Pardubice, který jej „Smlouvou o převodu práva hospodaření s národním majetkem“ v roce 2000 bezúplatně převedl na Východočeskou galerii Pardubice;
- **„Moravská zemská knihovna v Brně“** v letech 1998 až 2001 částku **486 339 tis. Kč**. Do doby ukončení výstavby centrální knihovny užívala Moravská zemská knihovna pronajaté prostory, které nebyly předmětem majetku vydávaného na základě restitučních zákonů;
- **„Rekonstrukce Petrášova paláce čp. 410, Olomouc – PÚ Olomouc“** částku **35 000 tis. Kč**. Její realizace probíhala v době, kdy příjemce finančních prostředků – Památkový ústav Olomouc byl na základě kupní smlouvy z roku 1997 vlastníkem 5/6 objektu;
- **„Přestavba zámku v Kamenici nad Lipou“** v letech 2002 – 2003 částku **24 800 tis. Kč**. Uměleckoprůmyslové muzeum v Praze užívalo pronajaté prostory ve třech objektech, které nebyly předmětem majetku vydávaného na základě restitučních zákonů. Další objekt byl v roce 1992 vydán oprávněným osobám, aniž by jej Uměleckoprůmyslové muzeum dále užívalo v nájemním vztahu. Ve zbývajících dvou případech Uměleckoprůmyslové muzeum užívalo objekt ve státním, resp. obecním vlastnictví.

MZ poskytlo na akce

- **„FN Bulovka – provozní objekt“** v roce 1998 částku **1 630 tis. Kč**, kdy se souhlasem MZ využila nemocnice těchto prostředků na splátky za počítačový tomograf;
- **„FN Motol – stavební úpravy pavilonu IH na LDN“** v letech 2001 až 2002 částku **16 896 tis. Kč**. Fakultní nemocnice Motol provozovala do roku 1992 léčebnu dlouhodobě nemocných v zámečku v Tuchoměřicích, který byl v roce 1998 prodán kupní smlouvou v rámci privatizačního projektu MZ.

II.2 Čerpání prostředků z podprogramu na restituce k vyřešení majetkových dopadů podle zákona č. 172/1991 Sb., o přechodu některých věcí z majetku České republiky do vlastnictví obcí

Zákon č. 172/1991 Sb., o přechodu některých věcí z majetku České republiky do vlastnictví obcí, řešil situace přechodů majetků, které byly do listopadu 1990 ve vlastnictví ČR a právo hospodaření s tímto majetkem náleželo národním výborům. Podle ustanovení § 4 odst. 2 zákona č. 172/1991 Sb. nepřecházely do vlastnictví obcí věci z vlastnictví ČR, na jejichž vydání uplatnila nárok oprávněná osoba podle zvláštního předpisu.

MŠMT a MK nerespektovaly účelové použití finančních prostředků určených ustanovením § 15 odst. 2 zákona č. 500/1990 Sb., a tím porušily rozpočtovou kázeň ve smyslu § 44 odst. 1 písm. b) zákona č. 218/2000 Sb., tj. použily peněžní prostředky státních finančních aktiv neoprávněně.

MŠMT a MK vydaly neoprávněně z finančních prostředků účelově určených na vyrovnání restitučních náhrad částku nejméně 235 264 tis. Kč, když financovaly z tohoto zdroje akce, ve kterých se jednalo o rekonstrukci, výstavbu či nákup nemovitostí náhradou za objekty převedené z majetku ČR na základě zákona č. 172/1991 Sb. do vlastnictví obcí. Z toho např.:

MŠMT

- z prostředků na restituce neoprávněně financovalo akci **„Gymnázium Petra Bezruče, Ostrava“** částkou **21 603 tis. Kč**, když nemovitost s pozemkem, kterou gymnázium užívalo, byla vydána v roce 1992 podle předmětného zákona z majetku ČR – Gymnázium P. Bezruče do vlastnictví města Frýdek-Místek;
- z prostředků na restituce neoprávněně financovalo výstavbu **„OA Veselí nad Moravou“** částkou **98 794 tis. Kč**, když budova, ve které škola sídlila, přešla podle předmětného zákona

z majetku ČR – Obchodní akademie Veselí nad Moravou do vlastnictví města Veselí nad Moravou;

- z prostředků na restituce neoprávněně financovalo akci „**DD Libická, Humpolec, nákup objektu**“ částkou **7 866 tis. Kč**, když budova, ve které školské zařízení sídlilo, přešla z majetku ČR – Dětského domova, Libická, Humpolec podle předmětného zákona do vlastnictví města Humpolec.

MK

- z prostředků na restituce neoprávněně financovalo akci „**Rekonstrukce domu nám. Svobody č. 8 v Brně – SPÚ v Brně**“ částkou **107 001 tis. Kč**. Státní památkový ústav v Brně sídlil a vykonával právo hospodaření k nemovitosti v Radnické 2, která přešla do majetku města Brna podle předmětného zákona.

II.3 Prostředky z podprogramu restituce poskytnuté správcem programu bez dokumentace předepsané právními normami (např. věrohodného dokladu o vydání věci, investičního záměru, registrace akce, rozhodnutí o účasti státního rozpočtu na financování akce, závěrečného vyhodnocení akce apod.)

MŠMT nerespektovalo příslušná ustanovení právních předpisů, a to zákona č. 576/1990 Sb., o pravidlech hospodaření s rozpočtovými prostředky České republiky a obcí v České republice (rozpočtová pravidla republiky), a zákona č. 218/2000 Sb. spolu s příslušnými prováděcími předpisy, kterými jsou Zásady pro poskytování a čerpání prostředků státního rozpočtu určených na pořizování, technická zhodnocení, opravy a udržování investičního majetku, vydané MF pod čj. 113/43 850/1998, Zásady pro financování programů z prostředků státního rozpočtu, fondů Evropské unie, fondů NATO a úvěru se státní zárukou, vydané MF pod čj. 113/5 095/2000, a vyhláška MF č. 40/2001 Sb. Prováděcí předpisy stanovily rozsah dokumentace potřebné pro financování investičních akcí.

U akcí zařazených do podprogramu restituce základních, středních škol a vysokých škol byla navíc zákonná povinnost dokladově prokázat oprávněnost restitučních nároků ve smyslu zákona č. 403/1990 Sb., zákona č. 298/1990 Sb. a zákona č. 87/1991 Sb.

U vybraných 60 kontrolovaných akcí financovaných z podprogramů restituce – regionální a vysoké školství požadoval NKÚ předložení potřebné dokumentace. V 11 případech však MŠMT kompletní dokumentaci ve stanoveném termínu nepředložilo s odůvodněním, že není k dispozici. Přesto poskytlo na realizaci těchto akcí z prostředků státních finančních aktiv celkem částku 250 159 tis. Kč.

II.4 Výdaje vynaložené z prostředků na restituce

A. Posouzení výdajů z hlediska hospodárnosti

MŠMT a MZ nerespektovaly ustanovení § 30 odst. 2 vyhlášky MF č. 205/1991 Sb., o hospodaření s rozpočtovými prostředky státního rozpočtu České republiky a o finančním hospodaření rozpočtových a příspěvkových organizací, a ustanovení § 45 odst. 2 zákona č. 218/2000 Sb., která ukládají ekonomickým subjektům povinnost plnit určené úkoly nejhospodárnějším způsobem a používat rozpočtové prostředky ke krytí nezbytných potřeb a na opatření zakládající se na právních předpisech. Kontrolované osoby vynaložily neoprávněně vyšší než nezbytné výdaje. Např.:

MŠMT

- financovalo akci „**dostavbu DM a strav. zařízení VOŠP a SPgŠ Litomyšl**“ částkou **73 936 tis. Kč** a realizací dosáhlo rozšíření původních užitkových ploch o 63 %;
- financovalo akci „**ZUŠ Ústí nad Orlicí, výstavba**“ částkou **72 184 tis. Kč**. Základní umělecká škola výstavbou nového objektu dosáhla rozšíření původních užitkových ploch o 45 %;

- financovalo akci „**ZvŠ Vlašim**“, týkající se zvláštní školy, která sídlila v restituovaném objektu. Z restitučních prostředků uhradilo MŠMT v r. 2002 Středočeskému kraji částku **48 331 tis. Kč** za nákup objektu Základní školy, Tylova, Vlašim. Do tohoto objektu však bylo přemístěno Gymnázium Vlašim, nikoliv zvláštní škola, pro kterou byl zakoupený objekt vzhledem k nízkému počtu žáků neúměrně velký;
- financovalo akci „**Gymnázium M. Lercha, Brno, výstavba tělových. zařízení**“ v roce 2000 a 2001 částkou **59 620 tis. Kč**. Výstavbou tělovýchovného zařízení získalo Gymnázium M. Lercha sportovní plochy o kapacitě třikrát větší, než původně užívalo v restituovaném objektu.

MZ

- financovalo akci „**FN Hradec Králové – dialyzační středisko**“ v letech 1999 a 2000 částkou **62 499 tis Kč**. Fakultní nemocnice v roce 1991 vydala oprávněné osobě dům, kde měla umístěno celkem 12 dialyzačních křesel. Poskytnutím uvedené částky na výstavbu nového dialyzačního střediska pokrylo MZ nejen nezbytné výdaje, ale i výdaje, které umožnily vybudovat zařízení s kapacitou 25 dialyzačních křesel, tedy o více než 100 % vyšší.

V uvedených případech finanční prostředky vynaložené na rozšíření užitkové plochy nebyly nezbytnými výdaji ve smyslu zákona č. 500/1990 Sb.

V souladu s ustanovením § 4 odst. 1 zákona č. 166/1993 Sb., o Nejvyšším kontrolním úřadu, posoudila kontrola NKÚ celkem 12 akcí, kdy nakládání s prostředky určenými ke krytí nezbytných výdajů vyvolaných zánikem věcných břemen vázoucích na majetku vydaném oprávněným osobám podle zákona č. 500/1990 Sb. bylo nehospo-dárné.

B. Posouzení výdajů z hlediska objemů finančních prostředků vynaložených z prostředků na restituce

MŠMT nerespektovalo ustanovení § 30 odst. 2 vyhlášky MF č. 205/1991 Sb. a ustanovení § 45 odst. 2 zákona č. 218/2000 Sb., která ukládají povinnost plnit určené úkoly nejhospodárnějším způsobem a používat rozpočtové prostředky ke krytí nezbytných potřeb a na opatření zakládající se na právních předpisech. Kontrolované osoby nesprávně vynaložily vyšší než nezbytné výdaje.

Kontrolou NKÚ zjištěné nesprávné financování akcí z prostředků určených na vyrovnání restitučních náhrad a použití předmětných finančních zdrojů v rozporu s platnými právními předpisy však neznamená, že pořízené či rekonstruované objekty neměly být vybudovány a úměrně vybaveny; realizace akcí však měla být správcem programu financována z jiných zdrojů v rámci rozpočtového roku. Např.:

- Akci „**Uměnovědné katedry FF a PdF, Univerzita 3 a 5, Olomouc**“ financovalo MŠMT částkou **350 706 tis. Kč** pro vybudování 6 911 m² užitné plochy. V rámci restitucí vracela Univerzita Palackého Olomouc Metropolitní kapitule Olomouc užitkovou plochu o výměře 3 587 m². Finanční prostředky vynaložené na rozšíření užitné plochy Univerzity Palackého Olomouc o 48 % uhradilo MŠMT nesprávně z prostředků státních finančních aktiv.
- Akci „**ŠÚ Olomouc-rekonstr. a příst. ZŠ a MŠ pro sluchově postižené Sv. Kopeček**“ financovalo MŠMT částkou **144 139 tis. Kč** pro získání užitkové plochy 6 080 m². Základní škola a mateřská škola užívaly v restituovaném objektu prostory o výměře 3 655 m². Realizací akce získaly základní škola a mateřská škola a MŠ užitkovou plochu o 40 % větší.

Celkem u 3 kontrolovaných akcí došlo k nesprávnému financování v částce nejméně 308 000 tis. Kč z prostředků určených k vyrovnání restitučních náhrad. Rozšíření užitkových ploch nad rámec nezbytně nutných výdajů mělo být MŠMT financováno z jiných zdrojů.

II.5 Investice financované MZ neoprávněně z restitučních prostředků

Ve 3 případech poskytlo MZ neoprávněně prostředky v celkové výši 44 713 tis. Kč (v uvedených případech se nejednalo o nezbytné výdaje vyvolané zánikem věcných břemen váznoucích na majetku vydaném oprávněným osobám), a to:

- na akci „VFN Praha 2 - centrum léčby závislosti, Apolinářská“. V restituovaném objektu protialkoholní léčebny v Lojovicích bylo původně umístěno 32 lůžek (pro ženy), náhradou bylo vybudováno Centrum léčby závislosti s kapacitou 114 lůžek včetně hostinských pokojů a dalšího zařízení. Z podprogramu restituce byly neoprávněně poskytnuty finanční prostředky o 35 000 tis. Kč vyšší;
- na akci „areál Dopravní zdravotní služby Hradec Králové“. MZ v roce 1998 poskytlo Fakultní nemocnici Hradec Králové neoprávněně prostředky ve výši 6 400 tis. Kč na fasády, terénní úpravy, kabely a stožáry venkovního osvětlení..., přestože výstavba náhradního objektu za objekt vydaný v restituci byla realizována v letech 1996 a 1997 z jiných prostředků MZ;
- na akci „FTN Praha 4 – KÚK, rekonstrukce objektu „Radost“. MZ poskytlo neoprávněně částku 3 313 tis. Kč použitou k financování nákladů, které nebyly nezbytnými výdaji (provedení zámkové dlažby chodníků a přístupových komunikací, přeložka přípojky Telecomu, dodatečné zřízení základů letních provozů, zřízení propojovacího chodníku mezi pavilony).

II.6 Neoprávněně vynakládání finančních prostředků určených ke krytí nezbytných výdajů vyvolaných zánikem věcných břemen váznoucích na majetku vydaném oprávněným osobám

MŠMT, MK a MZ nerespektovaly ustanovení § 15 odst. 2 zákona č. 500/1990 Sb., které mj. stanoví použití prostředků ze SFA „*ke krytí nezbytných výdajů vyvolaných zánikem věcných břemen váznoucích na majetku vydaném oprávněným osobám*“ a financovaly neoprávněně z prostředků SFA akce i v případech, kdy na majetku vydaném oprávněným osobám nevázla žádná věcná břemena, jako např.:

MŠMT

U 6 akcí týkajících se „**rekonstrukcí a oprav objektů VUT Brno**“ byly závazky smluvních stran dle dohody o vydání věci a protokolu o předání a převzetí nemovitosti vyrovnány a, i když na nich nevázla žádná věcná břemena, MŠMT je financovalo částkou 272 792 tis. Kč.

MK

Ve 3 případech MK nesprávně schválilo poskytnutí celkem 115 763 tis. Kč, které nebyly nezbytným výdajem vyvolaným zánikem věcných břemen váznoucích na majetku vydaném oprávněným osobám, neboť ke zřízení věcného břemene nedošlo, a to:

- Národní technické muzeum vydalo oprávněným osobám v letech 1991 – 1999 tři objekty využívané jako depozitáře. Náhradou za vydané objekty MK neoprávněně přidělilo v letech 2001 – 2003 finanční prostředky na akci „**Rekonstrukce uvolněných prostor hlavní budovy – 2., 3. patro, I. suterén, oprava pláště budovy NTM**“ v částce 36 973 tis. Kč a na akci „**Výstavba depozitární haly v areálu Čelákovice – Národ. technické muzeum**“ v částce 21 415 tis. Kč.
- Novostavbu „**Depozitáře Severočeského muzea v Liberci**“ MK v letech 2001 – 2003 neoprávněně financovalo částkou 57 375 tis. Kč. Severočeské muzeum v Liberci vydalo v roce 1996 oprávněné osobě barokní klášter v Hejnici, který nebyl dále využíván jako depozitář Severočeského muzea v Liberci.

MZ

Ve 2 případech MZ poskytlo neoprávněně částku celkem **18 496 tis. Kč**, která nebyla nezbytným výdajem vyvolaným zánikem věcných břemen váznoucích na majetku vydaném oprávněným osobám, neboť ke zřízení věcného břemene nedošlo, a to:

- Na akci „**VFN Praha 2 – Horní Palata, rekonstrukce části pavilonu denního sanatoria**“ MZ v roce 1999 poskytlo částku **2 500 tis. Kč**, ačkoliv nebyly dodrženy zákonné podmínky. Objekt – zámeček v Lobči, kde byla umístěna Léčebna neurotiků, předala Všeobecná fakultní nemocnice oprávněně osobě v roce 1992. Vyklizení objektu proběhlo ihned po jeho vydání.
- Na akci „**VFN Praha 2 – adaptace objektu na ubytovnu Klimentská č. 1236/9, Praha 1**“ přidělilo MZ v roce 2001 neoprávněně prostředky vyčleněné na krytí restitučních výdajů ve výši **15 996 tis. Kč**. Objekt ve Francouzské ul. čp. 454/74, za který byla náhrada poskytnuta, nebyl restituční, protože v době poskytnutí finančních prostředků byl již z vlastnictví Všeobecné fakultní nemocnice prodán.

Kontrolované osoby vydaly neoprávněně z prostředků účelově určených ke krytí nezbytných výdajů vyvolaných zánikem věcných břemen váznoucích na majetku vydaném oprávněným osobám částku nejméně 407 051 tis. Kč na akce, u kterých byly závazky oboustranně vyrovnány, a tudíž na nich nevázla žádná věcná břemena.

II.7 Správnost zúčtování finančních prostředků vydaných na restituce za kontrolované období

Např. MŠMT:

- nepostupovalo podle ustanovení § 29 odst. 1 a 4 zákona č. 218/2000 Sb., která správcům kapitoly ukládají povinnost na základě výsledků rozpočtového hospodaření uplynulého roku sestavit návrh závěrečného účtu své rozpočtové kapitoly. Za kontrolované období let 2000 až 2003 vykázalo MŠMT v závěrečných účtech kapitoly 333 nesprávnou hodnotu čerpání prostředků na restituce ze SFA v částce 2 076 932 tis. Kč. Skutečné čerpání činilo 2 140 658 tis. Kč. **Došlo ke zkreslení skutečností vykázaných v závěrečných účtech kapitoly 333 o částku 63 726 tis. Kč;**
- nepostupovalo podle ustanovení § 24 odst. 5 zákona č. 218/2000 Sb., protože do stanoveného termínu běžného rozpočtového roku nepodal na MF žádosti o provedení rozpočtových opatření o změnu závazného ukazatele čerpání prostředků ze SFA na krytí restitučních výdajů. V důsledku toho **za kontrolované období let 2000 až 2003 byly vráceny do státního rozpočtu nevyčerpané částky prostředků ze SFA ve výši 18 502 tis. Kč.**

II.8 Správnost údajů v ISPROFIN²⁾ při financování programů reprodukce majetku

Ministerstvo financí podle § 12 odst. 4 zákona č. 218/2000 Sb. stanovuje strukturu a obsah informačního systému, řídí jeho aktualizaci prováděnou správci rozpočtových kapitol a zabezpečuje datové výstupy pro vypracování návrhů státního rozpočtu a státního závěrečného účtu. Kontrolou NKÚ byly zjištěny rozdíly při porovnání výdajů v ISPROFIN na MF s údaji o jednotlivých akcích vložených do informačního systému MŠMT. Rozdíly v údajích prokazují, že MF nevykonávalo správu informačního systému ve smyslu ustanovení citovaného zákona.

MŠMT nerespektovalo ustanovení § 3 odst. 1 a 2 písm. a) a b) vyhlášky č. 40/2001 Sb., podle kterého informační systém musí obsahovat vstupní data, která předkládá správce programu ve stanovené lhůtě MF. **Kontrola NKÚ zjistila, že u některých akcí zařazených v podprogramech restituce zavedlo MŠMT do ISPROFIN nesprávné hodnoty, případně je nezavedlo vůbec.**

²⁾ Informační systém programového financování.

U regionálního školství byla v ISPROFIN zjištěna nesrovnalost (chyba) u 36 akcí, což v absolutní hodnotě představuje částku 61 707 tis. Kč. U vysokého školství byla zjištěna nesrovnalost (chyba) v 6 případech, což představuje částku 3 415 tis. Kč. Např.:

- totožná akce byla vedena pod dvěma rozdílnými evidenčními čísly;
- v ISPROFIN byly registrovány 3 akce, které nebyly uvedeny v přehledu čerpání prostředků ze SFA, přestože byly z restitučních prostředků financovány;
- v ISPROFIN bylo 11 akcí označeno jako „evidované“, podle údajů z přehledu čerpání byly však financovány;
- v přehledu čerpání bylo uvedeno 7 akcí, které nebyly zapsány do ISPROFIN, i když byly financovány.

II.9 Porušení postupu podle vyhlášky MF č. 40/2001 Sb.

MŠMT

- v kontrolovaném období roku 2001 a 2002 nepředkládalo ve smyslu ustanovení § 2 odst. 1 vyhlášky „Dokumentace programu“ k posouzení MF;
- v kontrolovaném období roku 2001 a 2002 nevydávalo ve smyslu ustanovení § 5 odst. 1 vyhlášky rozhodnutí o registraci akce v informačním systému, ale schvalování investičních záměrů provádělo formou jejich potvrzení a vyhotovením schvalovacího dopisu;
- zahájilo v roce 2001 financování akce „Centrum kolejí Jarov“ bez vydání „Rozhodnutí o účasti státního rozpočtu na financování akce“ se stanovením závazných technicko-ekonomických, časových a finančních parametrů akce ve smyslu ustanovení § 7 odst. 4 a 5 vyhlášky, přičemž toto „Rozhodnutí“ vystavilo až dne 20. 6. 2002. Ve smyslu ustanovení § 44 odst. 1 písm a) a f) zákona č. 218/2000 Sb. došlo tak k neoprávněnému použití prostředků státních finančních aktiv ve výši 1 003 tis. Kč.

Odbor interního auditu neprováděl v kontrolovaném období kontrolu finančních prostředků poskytnutých ze státních finančních aktiv určených na vyrovnání restitučních nároků. Tuto kontrolu nevykonával ani bývalý odbor resortní kontroly.

II.10 Nesprávně schválené financování akcí z prostředků určených na restituce

Příjemci finančních prostředků nesplnili zákonné podmínky pro poskytnutí dotace z prostředků určených na vyrovnání restitučních náhrad, tj. ke krytí nezbytných výdajů vyvolaných zánikem věcných břemen váznoucích na majetku vydaném oprávněným osobám a s účinností od roku 2000 i užívaném v nájemním vztahu pro účely organizací v působnosti MK a MZ.

- MK vydalo v roce 2002 se souhlasem MF „**Rozhodnutí o účasti státního rozpočtu na financování akce**“, a tím nesprávně schválilo financování novostavby „**Společný depozitář Moravské galerie a Moravské zemské knihovny v Brně**“ v částce **221 990 tis. Kč³⁾**; nejednalo se o náhradu restitučních nároků.
- MZ schválilo v roce 2002 financování akce „**FNKV Praha – rekonstrukce pavilonu „M“, klinika dětí a dorostu – odd. dětské chirurgie**“. Kromě rekonstrukce pavilonu „M“ bylo nesprávně schváleno financování další vyvolané investice, a to výstavby stravovacího provozu a pavilonu „S1“ částkou **239 982 tis. Kč³⁾**.

³⁾ Jde o finanční částky, které byly schváleny a nikoli proinvestovány.

III. Shrnutí a vyhodnocení

K nedostatkům zjištěným při kontrole finančních prostředků určených k vyrovnávání restitučních nároků zejména patří:

- použití předmětných účelově určených prostředků ze státních finančních aktiv na případy, při jejichž realizaci se nejednalo o řešení náhrady za objekty vydané v restituci. Přesto je resorty MŠMT, MK a MZ financovaly z prostředků určených ke krytí nezbytných výdajů vyvolaných zánikem věcných břemen váznoucích na majetku vydaném oprávněným osobám částkou nejméně 1 044 280 tis. Kč (bod II.1);
- případy, při jejichž financování vydaly resorty MŠMT a MK z finančních prostředků účelově určených na vyrovnání restitučních náhrad neoprávněně částku nejméně 235 264 tis. Kč, když financovaly z tohoto zdroje akce, ve kterých se jednalo o rekonstrukci, výstavbu či nákup nemovitostí náhradou za objekty, převedené z majetku ČR na základě zákona č. 172/1991 Sb. do vlastnictví obcí, který není restitučním zákonem (bod II.2);
- v 11 případech MŠMT nepředložilo ve stanoveném termínu kompletní dokumentaci akcí s odůvodněním, že ji nemá k dispozici. Přesto MŠMT jako správce programu poskytlo na realizaci těchto akcí z prostředků státních finančních aktiv celkem částku 250 159 tis. Kč (bod II.3);
- kontrola NKÚ posoudila v souladu s ustanovením § 4 odst. 1 zákona č. 166/1993 Sb., o Nejvyšším kontrolním úřadu, celkem 12 akcí a zjistila, že nakládání s prostředky určenými ke krytí nezbytných výdajů vyvolaných zánikem věcných břemen váznoucích na majetku vydaném oprávněným osobám podle zákona č. 500/1990 Sb., bylo ve všech nevhodné (bod II.4A);
- u 3 kontrolovaných akcí bylo zjištěno nesprávné financování v částce nejméně 308 000 tis. Kč z prostředků určených k vyrovnání restitučních náhrad, použitých nad limit nezbytných výdajů (II.4B);
- MZ poskytlo neoprávněně prostředky ve výši 44 713 tis. Kč ve 3 případech, u kterých se nejednalo o nezbytné výdaje vyvolané zánikem věcných břemen váznoucích na majetku vydaném oprávněným osobám (bod II.5);
- MŠMT a MK vydaly neoprávněně z prostředků účelově určených ke krytí nezbytných výdajů vyvolaných zánikem věcných břemen váznoucích na majetku vydaném oprávněným osobám částku nejméně 407 051 tis. Kč na akce, u kterých byly závazky oboustranně vyrovnány, a tudíž na nich nevázla žádná věcná břemena (bod II.6);
- MŠMT je povinno sestavit na základě výsledků rozpočtového hospodaření uplynulého roku návrh závěrečného účtu své rozpočtové kapitoly. Za kontrolované období let 2000 až 2003 vykázalo MŠMT v závěrečném účtu kapitoly 333 nesprávnou hodnotu čerpání prostředků na restituce ze SFA. Došlo tak ke zkrácení skutečností vykázaných v závěrečných účtech kapitoly 333 o částku 63 726 tis. Kč (bod II.7);
- podle ustanovení § 24 odst. 5 zákona č. 218/2000 Sb. nepodalo MŠMT na MF žádosti o provedení rozpočtových opatření ke změně závazného ukazatele čerpání prostředků ze SFA na krytí restitučních výdajů. V důsledku toho za kontrolované období let 2000 až 2003 byly nevyčerpané prostředky ze SFA ve výši 18 502 tis. Kč vráceny do státního rozpočtu (bod II.7);
- kontrola NKÚ zjistila, že u některých akcí zařazených v podprogramech restituce zavedlo MŠMT do ISPROFIN nesprávné hodnoty. Nesrovnalost (chyba) byla v ISPROFIN zjištěna u 42 akcí, což v absolutní hodnotě představuje částku 65 122 tis. Kč (bod II.8);
- MK a MZ nesprávně schválily financování akcí z prostředků určených na restituce v částce 461 972 tis. Kč, účastníkům akce, kteří nesplnili zákonné podmínky pro poskytnutí dotace z prostředků určených na vyrovnání restitučních náhrad (bod II.10).

Příloha č. 1

Význam použitých zkratk v označeních kontrolovaných akcí

Použité zkratky	Význam zkratk
ZUŠ (Veselí nad Moravou)	Základní umělecká škola
SOU (Jihlava) DM SZŠ a VZŠ	Střední odborné učiliště... Domov mládeže Střední zdravotnické školy a Vyšší zdravotnické školy
VČG (Pardubice)	Východočeská galerie
PÚ (Olomouc)	Památkový ústav
FN (Bulovka, Motol)... úpravy pavilonu IH na LDN	Fakultní nemocnice... úpravy pavilonu Infekční hepatitida na Léčebnu dlouhodobě nemocných
OA (Veselí nad Moravou)	Obchodní akademie
DD (Libická, Humpolec)	Dětský domov
SPÚ (v Brně)	Státní památkový ústav
DM (a strav. zařízení) VOŠP a SPgŠ (Litomyšl)	Domov mládeže... Vyšší odborné školy pedagogické a Střední pedagogické školy
ZUŠ (Ústí nad Orlicí)	Základní umělecká škola
ZvŠ (Vlašim)	Zvláštní škola
FF a PdF (Olomouc)	Filosofická fakulta a Pedagogická fakulta
ŠÚ (Olomouc)... a přístavba ZŠ a MŠ	Školský úřad... a přístavba Základní školy a Mateřské školy
VFN (Praha 2)	Všeobecná fakultní nemocnice
FTN (Praha 4) – KÚK	Fakultní Thomayerova nemocnice... – Kojenecký ústav Krč
VUT (Brno)	Vysokého učení technické
NTM	Národní technické muzeum